

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра психології освіти

Затверджую

Завідувач кафедри психології освіти

 Тетяна ДУТКЕВИЧ

підпис

29 серпня 2023 р.

число

місяць

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ

для підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

за освітньо-професійною програмою *Середня освіта (Фізична культура)*

спеціальності *014 Середня освіта (Фізична культура)*

галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*

мова навчання *українська*

2023-2024 навчальний рік

Розробники програми: Н.П. Панчук, кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології освіти

Ухвалено на засіданні кафедри психології освіти

Протокол № 9 від 29 серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Аліна БОДНАР

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологія» - створення фундаменту психологічних знань, вивчення та засвоєння майбутніми вчителями основних методологічних та теоретичних засад психологічної науки, оволодіння методами наукового дослідження психічних та соціально-психологічних явищ, озброєння студентів знаннями закономірностей психічного розвитку на різних вікових етапах, психологічних основ навчання і виховання, психологічних особливостей педагогічної діяльності та особистості вчителя, а також здійснення практичної підготовки студентів до роботи з учнями та з професійного саморозвитку.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	1	1
Семестр вивчення	2	1, 2
Кількість кредитів ЄКТС	5	5
Загальний обсяг годин	150	150
Кількість годин навчальних занять	74	20
Лекційні заняття	32	8
Практичні заняття	42	12
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	76	130
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

3. Статус дисципліни : обов'язковий освітній компонент професійної підготовки

4. Передумови для вивчення дисципліни:

Дисципліни-пререквізити: Вступ до спеціальності, Анатомія людини з основами спортивної морфології.

Пореквізити курсу: Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав, Біомеханіка фізичних вправ

5. Програмні компетентності навчання

Загальні компетентності:

ЗК 01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК 02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вияву національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК 04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Фахові компетентності:

СК 02 Здатність моделювати зміст уроків, інших форм фізичної культури відповідно до обов'язкових результатів навчання дітей в закладі загальної середньої освіти, а також здійснювати моніторинг результатів, ураховуючи вікові, статеві й індивідуальні особливості дітей (предметно-методична компетентність).

СК 03 Здатність володіти та практично реалізовувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології, спрямовані на формування у дітей вміння застосовувати набуті знання, базові й нові види рухової діяльності, що передбачені змістом фізичної культури в закладі загальної середньої освіти (навчальна компетентність).

СК 05 Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі у сфері фізичної культури і спорту, здійснювати пошук й критично оцінювати одержану інформацію, а також адекватно оперувати нею під час професійної діяльності

(інформаційно-цифрова компетентність).

СК 06 Здатність володіти і практично реалізовувати психолого-педагогічні технології, методики, що під час реалізації різних форм фізичної культури в закладі загальної середньої освіти сприяють формуванню в дітей позитивної самооцінки, я-ідентичності, мотивації до фізичної активності, критичного мислення у пов'язаних із нею питаннях та вміння організовувати відповідну

пізнавальну діяльність (психологічна компетентність).

СК 07 Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури, а також тактовно і конструктивно взаємодіяти з дітьми, іншими учасниками освітнього процесу у напрямі усвідомлення та поцінування кожного як особистості під час реалізації різних форм фізичної культури в закладі загальної середньої освіти (емоційно-етична компетентність).

СК 12 Здатність прогнозувати результати фізичної культури дітей в закладі загальної середньої освіти протягом певного року навчання, враховуючи їхні вихідні дані, індивідуальні особливості, а протягом

навчального семестру й чверті з урахуванням поставлених завдань і можливостей дітей (прогностична компетентність).

СК 13 Здатність проєктувати зміст уроків, позаурочних форм фізичної культури, виконуючи вимоги державного стандарту освіти та враховуючи освітні потреби і попередні результати розвитку та навчання дітей (проєктувальна компетентність).

СК 15 Здатність застосовувати методи наукового пізнання, інновації та сучасні дієві підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності з фізичної культури в закладі загальної середньої освіти, виходячи із положень документальних джерел, що стосуються академічної доброчесності (інноваційна компетентність).

СК 16 Здатність впродовж життя визначати умови, ресурси професійного розвитку та взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства і підтримки (компетентність у професійній самоосвіті впродовж життя).

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 04 Вміє застосовувати теоретичне моделювання при формуванні змісту уроків та інших форм фізичної культури дітей з урахуванням вікових особливостей, персональних здібностей, інтересів, потреб і мотивів.

ПРН 06 Володіє та практично реалізує педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування освіченості дітей у здійсненні розвитку фізичних (рухових), моральних, вольових якостей за допомогою засобів і методів фізичної культури.

ПРН 07 Вміє орієнтуватись в інформаційному просторі фізичної культури, здійснювати пошук і критичний аналіз одержаної інформації, а також адекватно оперувати нею під час професійної діяльності; добирати електронні освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення освітніх цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовленості й потреб дітей.

ПРН 08 Спроможний визначати завищену (занижену) самооцінку дітей для її подальшої корекції, створювати умови для формування позитивної мотивації під час визначених форм фізичної культури; застосовувати завдання, засоби, методи і навчальний матеріал, що забезпечують розвиток пізнавальної діяльності дітей щодо фізичної культури; використовувати технології розвитку в дітей критичного мислення та формування навичок рефлексії у питаннях із фізичної культури для розуміння себе, своїх цінностей, потреб, можливостей.

ПРН 09 Вміє тактовно і конструктивно взаємодіяти з дітьми, іншими учасниками освітнього процесу у напрямі усвідомлення та поцінювання кожного як особистості, на засадах усвідомлення особистих відчуттів, почуттів, емоцій, а також керувати власними емоційними станами за допомогою засобів і методів фізичної культури.

ПРН 10 Застосовує механізми суб'єкт-суб'єктного підходу в практичній діяльності, вміння координувати і стимулювати навчально-пізнавальну діяльність дітей, підтримання їх прагнень до розкриття індивідуальних здібностей, можливостей і саморозвитку, в тому числі із залученням батьків на засадах партнерства для надання додаткової допомоги дітям та підтримки тих, хто має особливі освітні потреби.

ПРН 13 Вміє використовувати набуті знання і рекомендації, інновації фахівців щодо організації різних форм фізичної культури та діяльності дітей під час їх реалізації в закладі загальної середньої освіти.

ПРН 15 Вміє враховувати вихідні дані й індивідуальні особливості дітей при

прогнозуванні результатів фізичної культури на кожний рік навчання, а поставлені завдання і можливості дітей при прогнозуванні результатів на певний навчальний семестр і чверть.

ПРН 16 Проектує зміст уроків фізичної культури для учнів початкової, основної школи та позаурочних форм із урахуванням вимог державного стандарту освіти, освітніх потреб і попередніх результатів розвитку та навчання дітей.

ПРН 17 Використовує сучасну аналітику та психолого-педагогічні умови оцінювання результатів дітей та забезпечення самооцінювання ними, що стосуються розвитку фізичних якостей, навчання рухових дій, формування теоретико-методичних знань

ПРН 19 Здійснює особистий професійний розвиток, ураховуючи індивідуальні професійні потреби, чинні вимоги та моніторинг результатів, а також взаємодіє з іншими вчителями закладу загальної середньої освіти як рівноправний партнер.

7. Методи навчання.

Лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням семінарів; ситуації з альтернативними варіантами розв'язання, форуми, круглі столи, дискусія, самостійна робота (презентація, тематичний кросворд) з використанням модульного об'єктноорієнтованого навчального середовища Moodle.

8. Засоби діагностики результатів навчання - екзамен

Практичні завдання, проблемно-творчі завдання, тестові завдання, модульна контрольна робота, питання екзамену.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	<i>У тому числі</i>						
	разом	лекційні	практичні	семінарські	лабораторні	самост. робота	Індивід. робота
Змістовий модуль 1 Психологія							

Тема 1. Предмет, завдання, методи і структура психології.	6	2	2	-	-	2	-
Тема 2. Виникнення і розвиток психіки і свідомості	4	-	-	-	-	4	-
Тема 3. Діяльність	6	1	2	-	-	3	-
Тема 4. Психологія особистості.	6	1	2	-	-	3	-
Тема 5. Спілкування	5	1	1	-	-	3	-
Тема 6. Психологія міжособистісних відносин	5	1	1	-	-	3	-
Тема 7. Увага	4	-	-	-	-	4	-
Тема 8. Відчуття і сприймання.	7	2	2	-	-	3	-
Тема 9. Пам'ять.	7	2	2	-	-	3	-
Тема 10. Уява.	4	-	-	-	-	4	-
Тема 11. Мислення.	6	1	2	-	-	3	-
Тема 12. Мовлення.	6	1	2	-	-	3	-
Тема 13. Воля.	5	1	1	-	-	3	-
Тема 14. Емоції.	5	1	1	-	-	3	-
Тема 15. Темперамент.	7	2	2	-	-	3	-
Тема 16. Характер	6	2	2	-	-	2	-
Тема 17. Здібності.	7	2	2	-	-	3	-
Тема 18. Предмет, завдання і методи вікової та педагогічної психології	6	2	2	-	-	2	-
Тема 19. Психологія дітей раннього і дошкільного віку.	4	-	-	-	-	4	-
Тема 20. Психологія молодших школярів. Навчальна діяльність.	4	-	-	-	-	4	-
Тема 21. Психологія підлітків.	6	2	2	-	-	2	-
Тема 22. Психологія раннього юнацького віку	8	2	4	-	-	2	-
Тема 23. Психологічна сутність навчальної діяльності	6	1	2	-	-	3	-
Тема 24. Психологія виховання	6	1	2	-	-	3	-
Тема 25. Психологія педагогічної діяльності та професійного спілкування	8	2	4	-	-	2	-
Тема 26. Психологія особистості вчителя	6	2	2	-	-	2	-
Разом годин	150	32	42	-	-	76	-

Тематика лекційних занять

- Тема 1. Предмет, завдання, методи і структура психології.
- Тема 3. Діяльність
- Тема 4. Психологія особистості.
- Тема 5. Спілкування
- Тема 6. Психологія міжособистісних відносин
- Тема 8. Відчуття і сприймання.
- Тема 9. Пам'ять.
- Тема 11. Мислення.
- Тема 12. Мовлення.
- Тема 13. Воля.
- Тема 14. Емоції.
- Тема 15. Темперамент.
- Тема 16. Характер
- Тема 17. Здібності.
- Тема 18. Предмет, завдання і методи вікової та педагогічної психології

- Тема 21. Психологія підлітків.
 Тема 22. Психологія раннього юнацького віку
 Тема 23. Психологічна сутність навчальної діяльності
 Тема 24. Психологія виховання
 Тема 25. Психологія педагогічної діяльності та професійного спілкування
 Тема 26. Психологія особистості вчителя

Тематика практичних занять

- Тема 1. Предмет, завдання, методи і структура психології.
 Тема 3. Діяльність
 Тема 4. Психологія особистості.
 Тема 5. Спілкування
 Тема 6. Психологія міжособистісних відносин
 Тема 8. Відчуття і сприймання.
 Тема 9. Пам'ять.
 Тема 11. Мислення.
 Тема 12. Мовлення.
 Тема 13. Воля.
 Тема 14. Емоції.
 Тема 15. Темперамент.
 Тема 16. Характер
 Тема 17. Здібності.
 Тема 18. Предмет, завдання і методи вікової та педагогічної психології
 Тема 21. Психологія підлітків.
 Тема 22. Психологія раннього юнацького віку
 Тема 23. Психологічна сутність навчальної діяльності
 Тема 24. Психологія виховання
 Тема 25. Психологія педагогічної діяльності та професійного спілкування
 Тема 26. Психологія особистості вчителя

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	У тому числі						
	разом	лекційні	практичні	семінарські	лабораторні	самост. обота	Індивід.робота
Змістовий модуль 1 Психологія							
Тема 1. Предмет, завдання, методи і структура психології.	6	1	1	-	-	4	-
Тема 2. Виникнення і розвиток психіки і свідомості	5	-	-	-	-	5	-
Тема 3. Діяльність	6	1	1	-	-	4	-
Тема 4. Психологія особистості.	7	1	2	-	-	4	-
Тема 5. Спілкування	5	1	-	-	-	4	-
Тема 6. Психологія міжособистісних відносин	4	-	-	-	-	4	-
Тема 7. Увага	5	-	-	-	-	5	-
Тема 8. Відчуття і сприймання.	6	-	-	-	-	6	-
Тема 9. Пам'ять.	4	-	-	-	-	4	-
Тема 10. Уява.	5	-	-	-	-	5	-

Тема 11. Мислення.	7	1	2	-	-	4	-
Тема 12. Мовлення.	5	-	-	-	-	5	-
Тема 13. Воля.	4	-	-	-	-	4	-
Тема 14. Емоції.	4	-	-	-	-	4	-
Тема 15. Темперамент.	6	1	2	-	-	4	-
Тема 16. Характер	4	-	-	-	-	4	-
Тема 17. Здібності.	6	-	-	-	-	6	-
Тема 18. Предмет, завдання і методи вікової та педагогічної психології	5	-	-	-	-	5	-
Тема 19. Психологія дітей раннього і дошкільного віку.	7	-	-	-	-	7	-
Тема 20. Психологія молодших школярів. Навчальна діяльність.	7	-	-	-	-	7	-
Тема 21. Психологія підлітків.	7	-	-	-	-	7	-
Тема 22. Психологія раннього юнацького віку	8	1	2	-	-	5	-
Тема 23. Психологічна сутність навчальної діяльності	6	-	-	-	-	6	-
Тема 24. Психологія виховання	6	-	-	-	-	6	-
Тема 25. Психологія педагогічної діяльності та професійного спілкування	8	1	2	-	-	5	-
Тема 26. Психологія особистості вчителя	6	-	-	-	-	6	-
Разом годин	150	8	12	-	-	130	-

Тематика лекційних занять

Тема 1. Предмет, завдання, методи і структура психології.

Тема 3. Діяльність

Тема 4. Психологія особистості.

Тема 5. Спілкування

Тема 11. Мислення.

Тема 15. Темперамент.

Тема 22. Психологія раннього юнацького віку

Тема 25. Психологія педагогічної діяльності та професійного спілкування

Тематика практичних занять

Тема 1. Предмет, завдання, методи і структура психології.

Тема 3. Діяльність

Тема 4. Психологія особистості.

Тема 11. Мислення.

Тема 15. Темперамент.

Тема 22. Психологія раннього юнацького віку

Тема 25. Психологія педагогічної діяльності та професійного спілкування

Самостійна робота

Здобувачі вищої освіти виконують такі різновиди самостійної роботи з дисципліни:

1) опрацювання текстів лекційних занять зокрема, робота з термінологічним апаратом дисципліни;

- 2) робота з основною й допоміжною літературою, читання наукової та навчальної літератури;
- 3) підготовка до практичних занять;
- 4) виконання завдань, визначених у планах практичних занять;
- 5) опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання;
- 6) виконання вправ і завдань в об'єктно-модульному динамічному середовищі навчання Moodle;
- 7) підготовка презентацій навчального матеріалу;
- 8) підготовка до написання самостійної роботи та модульної контрольної роботи тощо.

Завдання для самостійної роботи

№	Питання (види роботи)	к-ть годин	Форми контролю	Література
1.	Опрацювати наукову літературу з теми «Основні напрями психології ХХ століття».	2	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
2.	Проаналізувати приклади поведінки тварин, комах і описати їх характерні особливості.	4	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
3.	Опрацювати наукову літературу з теми «Зміст і основні форми прояву самосвідомості».	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
4.	Скласти таблицю «Характеристика видів діяльності».	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
5.	Опрацювати наукову літературу з теми «Самосвідомість особистості».	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
6.	Проаналізувати умови, які потрібні для виникнення і підтримання довільної, а які-мимовільної уваги учнів на уроці.	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
7.	Опрацювати наукову літературу з теми «Чутливість та її зміни».	4	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
8.	Підготувати рекомендації щодо умов успішного запам'ятовування навчального матеріалу.	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
9.	Підготувати «Пізнавальні психічні процеси і їх роль у пізнанні реального світу».	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
10.	Підібрати приклади виявлення роботи мислення і дати пояснення властивостей, розкрити зміст мислення в	4	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4

	даному випадку.			
11.	Скласти таблицю «Характеристика видів мовлення»	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
12.	Охарактеризувати виявлення вольових якостей одного з персонажів відомої картини.	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
13.	Скласти таблицю «Класифікація емоцій».	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
14.	Проаналізувати основні компоненти здібностей.	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
15.	Спроектувати способи психологічного впливу на людей, які мають різні типи темпераменту.	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
16.	Скласти таблицю «Основні типології характеру».	2	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4
17.	Скласти таблицю «Основні складові спілкування».	3	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4, 5
18.	Охарактеризувати особливості малої групи.	6	Письмові звіти	Основна література 2, 4, 5 Додаткова література 4, 5
19.	Опрацювати наукову літературу з теми «Основні теорії розвитку за кордоном».	4	Письмові звіти	Основна література 1, 2, 3, Додаткова література 1, 2,
20.	Охарактеризувати гру як провідну діяльність дошкільника.	4	Письмові звіти	Основна література 1, 3, 4, 5 Додаткова література 2
21.	Підготувати рекомендації вчителю початкових класів по врахуванню вікових психологічних особливостей молодших школярів.	6	Письмові звіти	Основна література 1, 3, 4, 5 Додаткова література 2
22.	Скласти таблицю «Порівняльний аналіз психологічних особливостей дітей шкільного віку».	8	Письмові звіти	Основна література 1, 3, 4, 5 Додаткова література 2
23.	Проаналізувати закономірності навчання і виховання стосовно проблеми взаємовідносин у системі «педагог-учні», «учні-учні».	6	Письмові звіти	Основна література 1, 3, 4, 5 Додаткова література 1, 2, 3, 5
24.	Проаналізувати формулу своєї мотивації до навчання, скориставшись описаним алгоритмом.	6	Письмові звіти	Основна література 1, 3, 4, 5 Додаткова література 1, 2
25.	Скласти таблицю «Основні напрями реалізації виховних функцій у школі».	8	Письмові звіти	Основна література 1, 3, 4, 5 Додаткова література 1, 2
26.	Проаналізувати основні педагогічні помилки, які спостерігалися за період	6	Письмові звіти	Основна література 1, 3, 4, 5 Додаткова література 1, 2

навчання у школі. Скласти класифікацію «Типи педагогічних помилок», «Конструктивні і деструктивні засоби виправлення педагогічних помилок».			
---	--	--	--

10.Форми поточного та підсумкового контролю

- Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.
- Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитися в формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних та тестових завдань..
- Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів у формі модульної контрольної роботи.
- Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

11.Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)				
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота		
20 балів	30 балів	10 балів	40	100

Поточний контроль

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами роботи на практичних заняттях складає 20 балів (за умови виконання всіх різновидів роботи, які передбачені планами практичних занять).

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12. Оцінювання на навчальних заняттях переводяться у 20-бальну систему у наступному порядку:

$$(\text{Сер. бал.} \times 0,05 + 0,4) \times 20$$

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент зобов'язаний відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, семінарські, лабораторні,

індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

навчальних оцінень балах (за 12-бальною	Критерії оцінювання	
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як

		альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
11		Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
12		Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Самостійна робота (10 балів)

Самостійна робота оцінюється лектором за наслідками вибіркової перевірки рівня засвоєння всіх питань, винесених на самостійну роботу.

За самостійну роботу студент може отримати до 10 балів. При отриманні менше 6 балів самостійна робота вважається не виконаною і студент отримує можливість її перескладати.

Модульна контрольна робота (30 балів) складається з трьох завдань, кожне з яких оцінюється у 10 балів. За модульну контрольну роботу студент може отримати до 30 балів. При отриманні менше 18 балів модульна контрольна робота вважається не виконаною і студент отримує можливість її перескладати.

Семестровий екзамен (40 балів)

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Студенти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують рейтингову оцінку від 36 до 60 балів й допускаються до складання іспиту з навчальної дисципліни.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до складання іспиту з навчальної дисципліни.

Екзамен вважається складеним за умови кількості набраних студентом від 24 до 40 балів.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

Критерії оцінювання усної чи письмової відповіді на екзамені

Діапазон балів на іспиті від 0 (мінімально) до 40 (максимально):

36 – 40 балів – «відмінно» виставляється студенту, який при розкритті питань дав відповідь повну, правильну, повна, логічно викладену. Відповідь свідчить про системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно керуватися джерелами інформації, приймати рішення. Має місце власний аналіз розглядуваного питання, наведені приклади.

30 – 35 балів – «добре» виставляється студенту, який показав міцні знання теоретичних понять, але допустив кілька незначних неточностей, що не впливають на якість відповіді. Відповідь повна, логічна, достатня. Властивість названа, але розкрита неповністю, або навпаки: розкрита, але не названа. Немає визначення або не вказано окремої властивості, що істотно суті розкриття питання на міняє. Відповідь свідчить про те, що студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію.

24 – 29 балів – «задовільно» виставляється студенту, який при розкритті питання показав знання лише основного матеріалу, допускає неточності, не розкриває суті названих теоретичних понять. У відповіді відтворено основний навчальний матеріал. Студент здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, явищ, процесів тощо.

0 – 23 балів – «незадовільно» виставляється студенту, який не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві неточності при викладі теоретичного матеріалу, розкриває зовсім інші поняття, що не подані у питанні. Мають місце креслення, помарки, замальовування.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

У неформальній освіті:

-закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);

-підготовка конкурсної наукової роботи, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);

-призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В інформальній освіті:

-наявність наукової публікації, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок))	10	відмінно	зараховано
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	25	добре	
75-81	C	Добре (у цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	30		
67-74	D	Задовільно	25	задовільно	

		(непогано, але зі значною кількістю недоліків)			
60-66	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	10		
35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Психологія»

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету.

Здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки.

Ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету.

За неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проектор VIEWSONIC PJ5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проектора; ноутбук або персональний

комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

14. Рекомендована література

Основна

1. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук [та ін.]. 3-є вид., випр. й доп. Київ : Каравела, 2012. 400 с.

2. Дуткевич Т.В. Загальна психологія: теоретичний курс: навчально-методичний посіб. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 432 с.

3. Дуткевич Т.В., Терещенко В.А. Вікова і педагогічна психологія (курс лекцій і практикум): Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори, 2012. 228 с.

4. Панчук Н. П. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Збірник завдань: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2020. 240с.

5. Панчук Н.П. Загальна і вікова психологія: Практикум: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2018. 168с.

Допоміжна

1. Власова О. І. Педагогічна психологія: Навч. посібн. Київ: Либідь, 2013. 400с.

2. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 128 с.

3. Максимчук Н.П. Становлення ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя: монографія. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2009. 176 с.

4. Максименко С.Д. Загальна психологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 271 с.

5. Соціальна психологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н.М. Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. Київ : Каравела, 2011. 295 с.

15. Рекомендовані джерела інформації

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Текст лекцій.
- Плани практичних занять.
- Опубліковані власні навчально-методичні праці:

1. Долинська Л.В., Максимчук Н.П. Психологія ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя Навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2008. 124 с.

2. Максимчук Н.П. Психологічна діагностика професійної придатності. Навчальний посібник. 3-є видання. Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2012. 264 с.

3. Панчук Н.П. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Збірник завдань: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2020. 240 с.

4. Панчук Н.П. Загальна і вікова психологія: Практикум. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2018. 168 с. URI: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3544>

5. Панчук Н.П. Педагогічні технології навчання у особистісному та професійному розвитку студентів у закладах вищої освіти // *Педагогічне проєктування в сучасній освіті: дидактичний і виховний аспект* : кол. моногр. / за заг ред. Пушкарьової Т.О. Київ : ТОВ НВП «Росток А. В.Т.», 2021. 124 с. С.47-68.

<https://reicst.com.ua/asp/monographs>

URI: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6373>

6. Панчук Н.П. Психологічні особливості особистості обдарованої дитини старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Лабунець В.М.]. Вип.27 (2 – 2019). Кам'янець-Подільський. 2019. 404с. С. 335-340. DOI:10.32626/2309-9763.2019-27.335-340

7. Панчук Н.П., Слюсарчук В.В. Вплив статі на формування ціннісного компоненту професійної підготовки у закладі вищої освіти. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання. Спорт і здоров'я людини / [редкол.: Єдинак Г.А. (відп.ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський. №15. 2020. С.85-91 DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2019-15.85-91>

8. Панчук Н.П. До питання становлення ціннісної сфери у структурі особистості майбутнього вчителя в контексті професійної підготовки. Психологічний часопис : науковий журнал / за ред. С.Д. Максименка. Т.7. Вип. 6 (50). Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2021. С.49-56. <https://doi.org/10.31108/1.2021.7.6.5>

9. Панчук Н.П. Формування професійних цінностей здобувача вищої освіти у процесі вивчення фахових дисциплін. Психологічний часопис : науковий журнал / за ред. С.Д. Максименка. Т. 8. Вип. 4. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2022. С.51-59. <https://doi.org/10.31108/1.2022.8.4.4>

10. Слюсарчук В.В., Панчук Н.П. Загальна фізична підготовленість дівчат – майбутніх офіцерів на початку навчання в спеціалізованому закладі вищої освіти. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання. Спорт і здоров'я людини / [редкол.: Єдинак Г.А. (відп.ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Аксіома. 2019. С. 46-50. DOI: 10.32626/2227-6246.2019-14.46-50

11. Panchuk Nataliia & Secheiko Olena. To the Problem of Formation of a Value Component by Active Methods of Study in the Process of Professional

Training of a Student. Збірник наукових праць «Проблеми сучасної психології», 2021, 54, 160–184. DOI (article): <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-54.160-184>

12. Lazorko, O., Panchuk, N., Borysiuk, O., Kulchytska, A., Borysenko, O., & Khavula, R. Psychological Safety of the Individual in Normal and Extreme Conditions of Professional Activity: Neurophysiological Aspects. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1). 2022.С. 324-346. <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/287>

- Засоби діагностики якості вищої освіти: завдання модульної контрольної роботи; питання екзамену.

- Корисні ресурси Інтернету:

http://www.nbuv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
http://www.mon.gov.ua	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
http://lib.meta.ua	Електронна бібліотека
http://www.lib.ua-ru.net	Студентська електронна бібліотека
http://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка
http://kaf-psykholohii.kpnu.edu.ua/	Сайт кафедри психології освіти університету К-ПНУ імені Івана Огієнка
https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=8635	Сторінка курсу у системі Moodle університету К-ПНУ імені Івана Огієнка
elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/	Репозитарій університету К-ПНУ імені Івана Огієнка